

انفجار مهیب در بندر رجایی هم‌زمان با مذاکرات دور سوم ایران و آمریکا در عمان!

بهرام رحمانی

bahram.rehmani@gmail.com

سومین دور مذاکرات ایران و آمریکا روز شنبه ۶ اردیبهشت ۱۴۰۴-۲۶ آوریل ۲۰۲۵، پس از ۶ ساعت گفت‌وگو در پشت درهای بسته در مسقط، پایتخت عمان به پایان رسید.

در این دور از مذاکرات برای نخستین بار، کارشناسان فنی دو کشور درباره جزئیات توافق احتمالی با یکدیگر گفت‌وگو کردند. رسانه‌های داخلی ایران روز شنبه ششم اردیبهشت از وقوع انفجار شدیدی در بندر شهید رجایی بندرعباس خبر دادند و نوشتند که این اتفاق، خسارت‌های سنگینی به جا گذاشته است.

در پی وقوع انفجاری شدید در تاسیسات اسکله بندر رجایی بندرعباس در حدود ساعت ۱۲ ظهر شنبه ششم اردیبهشت، صدای این انفجار مهیب در شهرها و مناطق اطراف نیز شنیده شد.

سخن‌گوی اورژانس کشور در مورد این انفجار گفته است تاکنون ۵۱۶ نفر از مصدومان این حادثه راهی بیمارستان‌ها شده‌اند. در همین حال تلویزیون ایران خبر داد که «صدای چندین انفجار دیگر از بندر شهید رجایی به گوش می‌رسد و دود غلیظ آسمان بندر رجایی را تیره کرده اما شرایط تحت کنترل است.»

شاهدان می‌گویند شدت این انفجار به حدی بود که شیشه‌های ساختمان‌ها تا شعاع چند کیلومتری فرو ریخت و زمین به لرزه درآمد. هم‌زمان با این مذاکرات، انفجار مهیب در بندر شهید رجایی در بندرعباس به وقوع پیوست که علت هنوز معلوم نیست. گفته می‌شود که بر اثر این انفجار بیش از ۵۰۰ نفر زخمی و دست‌کم پنج نفر کشته شده‌اند. پایگاه انتقال خون بندرعباس از تمامی گروه‌های خونی درخواست کمک کرده است. هم‌زمان در پی برخی گمانه‌زنی‌ها درباره احتمال دست داشتن اسرائیل در این انفجار، کانال ۱۲ اسرائیل به نقل از یک مقام آن کشور گزارش داد که اسرائیل در این انفجار هیچ نقشی نداشته است.

در سال ۲۰۲۰، اسرائیل بندر شهید رجایی را هدف حمله سایبری قرار داده بود. اما این بار، تنها چند ساعت بعد از انفجار، جروزالم پست نوشت: «ارتش اسرائیل هرگونه دخالت در انفجار بندرعباس را رد کرده است.»

وزارت بهداشت دولت پزشکیان با اشاره به «افزایش چشم‌گیر آلودگی هوا و احتمال انتشار آلاینده‌هایی نظیر آمونیاک، دی‌اکسید گوگرد و دی‌اکسید نیتروژن» در سطح شهر بندرعباس، شرایط اضطراری اعلام کرد.

در اطلاعیه وزارت بهداشت آمده است که دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان موظف شده نسبت به اطلاع‌رسانی گسترده درباره ضرورت ماندن مردم در منازل، اجتناب از حضور در فضای آزاد و خودداری از انجام فعالیت‌های بدنی در محیط باز اقدام کند. همچنین توصیه شده است پنجره‌ها بسته نگه داشته شوند تا از نفوذ آلاینده‌ها به داخل منازل جلوگیری شود.

این وزارتخانه به شهروندان، به‌ویژه گروه‌های آسیب‌پذیر توصیه کرد هنگام خروج از منزل از ماسک استفاده کنند.

در این اطلاعیه، همچنین بر شستشوی مرتب صورت و استفاده از لباس‌های مقاوم به‌عنوان تدابیر محافظتی در برابر آلودگی‌های موجود تأکید شده است.

در انفجار بندر شهید رجایی، تصاویر و گزارش‌های اولیه حاکی از دود غلیظ با تهرنگ نارنجی و تیره است

سومین دور مذاکرات ایران و آمریکا به پایان رسید

خبرگزاری صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، اعلام کرد سومین دور مذاکرات ایران و ایالات متحده آمریکا در عمان پایان رسید. به گفته صدا و سیما گفت‌وگوهای کارشناسی و فنی وارد بررسی جزئیات و مطالبات دو طرف شده است و هیات‌های کارشناسی برای مشورت به کشورهای خود بازمی‌گردند.

خبرگزاری دولتی ایرنا هم گزارش کرد طبق برنامه‌ریزی صورت گرفته سومین دور از مذاکرات به پایان رسیده است.

رسانه‌های نزدیک به نهادهای امنیتی حکومت از جمله مهر و تسنیم ادعا کرده‌اند که مذاکرات امروز صرفاً هسته‌ای بوده و برنامه موشکی جمهوری اسلامی در آن مطرح نشده است.

هیات ایرانی به ریاست عباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و استیو ویتکاف، نماینده ویژه دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا شنبه گذشته در شهر رم ایتالیا دومین دور مذاکرات را برگزار کرده بودند. در جریان این مذاکرات طرفین به توافق رسیدند تا نشست‌های فنی نیز مکمل گفت‌وگوهای سیاسی شود.

ابتدا قرار بود گفت‌وگوهای کارشناسی روز چهارشنبه گذشته برگزار شود اما به دلایل نامعلوم به روز شنبه و هم‌زمان با گفت‌وگوهای سیاسی در مسقط موکول شد.

عباس عراقچی، وزیر خارجه ایران پس از پایان مذاکرات ایران و آمریکا گفت که این دور از گفت‌وگوها «جدی‌تر از گذشته» بوده و طرفین وارد جزئیات فنی شده‌اند.

وزیر خارجه ایران با اشاره به این که در این دور چندین بار به صورت مکتوب پیام‌ها بین هیات‌های ایران و آمریکا رد و بدل شده، افزود: «بحث‌هایی که صورت گرفت باعث می‌شود که به حصول پیشرفت در ادامه مذاکرات امیدوار باشیم اما به شکل به شدت محتاطانه.»

او همچنین با اشاره به این که گفت‌وگوها به تدریج به سمت مسائل تخصصی‌تر سوق پیدا می‌کند، افزود: «امروز در مذاکرات کارشناسان اقتصادی را داشتیم و از جلسه آینده احتمالاً کارشناسان سازمان انرژی اتمی نیز به گفت‌وگوها اضافه می‌شوند.»

عراقچی در ادامه گفت‌وگوی خود با خبرنگار صدا و سیما در مسقط اضافه کرد که این گفت‌وگوها تنها در خصوص مذاکرات هسته‌ای است و ایران به هیچ وجه نمی‌پذیرد که در خصوص موضوعات دیگر گفت‌وگو کند. او همچنین در ادامه در این رابطه افزود: «این موضوع در سه دور مذاکره ما با طرف آمریکایی رعایت شده است.»

عراقچی در بخش دیگری از گفت‌وگوی خود در خصوص اختلافات بین طرفین گفت: «بعضی از اختلافات ما جدی است و برخی جدیت کم‌تری دارد. فکر می‌کنم تا این‌جا حرکت ما خوب بوده. از روند مذاکرات راضی هستیم و دو طرف جدیت دارند.»

او همچنین در خصوص زمان و مکان مذاکرات دور بعدی گفت: «دور چهارم احتمالاً شنبه هفته آینده خواهد بود و مکان برگزاری مذاکرات را هم عمان اعلام خواهد کرد.»

بدر ابو سعیدی، وزیر خارجه عمان، پس از پایان مذاکرات ایران و آمریکا در مسقط در توییتی از ادامه گفت‌وگوها در شنبه هفته آینده خبر داد. ابو سعیدی در این توییت با اشاره به اینکه در گفت‌وگوهای امروز، ایران و آمریکا تمایل مشترک خود را برای دست‌یابی به توافقی بر پایه احترام

متقابل و تعهدات پایدار نشان دادند نوشت: «اصول اساسی اهداف و نگرانی‌های فنی همگی مورد بحث قرار گرفت.»

او همچنین در ادامه با اشاره به این که مذاکرات هفته آینده ادامه خواهد یافت، افزود: «مذاکرات هفته آینده با یک نشست سطح بالای دیگر که به‌طور موقت برای سوم ماه مه-۱۳ اردیبهشت، برنامه‌ریزی شده است، ادامه خواهد یافت.»

مایک آنتون و مجید تخت روانچی

در تیم ایرانی مجید تخت روانچی، معاون وزیر خارجه هدایت این مذاکرات را برعهده دارد و در تیم آمریکایی هم مایک آنتون، مدیر ستاد برنامه‌ریزی سیاست‌گذاری وزارت امور خارجه ریاست این هیئت را برعهده خواهد داشت.

روانچی از دیپلمات‌های قدیمی وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران است که نقش مهمی در مذاکرات منتهی به برجام برعهده داشت و به‌عنوان معاون جواد ظریف، در تمامی ادوار گفت‌وگوهای منتهی به توافق موقت ژنو، تفاهم لوزان و توافق جامع وین نقش‌آفرین بود. او سپس به سازمان ملل رفت و به عنوان سفیر و نماینده دائم ایران در این نهاد بین‌المللی در نیویورک منصوب شد.

روانچی که در دولت ابراهیم رئیسی دیگر فعالیت نمی‌کرد پس از پیروزی مسعود پزشکیان بار دیگر به وزارت خارجه برگشت و به‌عنوان معاون وزیر مشغول فعالیت است.

مایک آنتون، از سیاست‌مداران محافظه‌کار آمریکایی است که با حضور مارکو روبریو در وزارت خارجه نقش جدید خود را برعهده گرفته است. آنتون، رهبری تیمی متشکل از حدود دوازده نفر، عمدتاً از مقامات باتجربه از سراسر دولت، را بر عهده دارد تا جزئیات توافقی را که قرار است در خصوص تحقق محدودیت‌ها بر برنامه هسته‌ای ایران وضع کند و در مقابل تحریم‌ها را کاهش دهد مورد بررسی قرار دهد.

آنتون از منتقدان برجام به شمار می‌رفت و آنرا توافقی ناکافی می‌دانست. او معتقد بود که باید اصلاحاتی در آن توافق ایجاد شود تا نسبت به عدم دستیابی ایران به سلاح اتمی اطمینان حاصل شود. آقای آنتون در دولت نخست ترامپ از مقام‌های ارشد شورای امنیت ملی آمریکا به شمار می‌رفت.

در آمریکا، بسیاری این تردید را مطرح کرده‌اند که او به اندازه کافی بر ابعاد فنی برنامه هسته‌ای ایران اشراف ندارد و باید مقابل کسی قرار گیرد که سال‌هاست به صورت متمرکز در این حوزه فعال بوده است.

موضوع اصلی: میزان غنی‌سازی اورانیوم

محور اصلی مذاکرات، مسئله غنی‌سازی اورانیوم و میزان آن خواهد بود. این در حالی است که مواضع آمریکا درباره این موضوع تاکنون متناقض به نظر رسیده است.

ماه گذشته، مایک والتز، مشاور امنیت ملی آمریکا، تأکید کرده بود که تهران باید با «برچیدن کامل» برنامه هسته‌ای خود موافقت کند. با این حال، استیو ویتکاف، فرستاده ویژه رییس‌جمهوری آمریکا، درباره احتمال اجازه به ایران برای حفظ میزان غنی‌سازی ۳/۶۷ درصدی، که در برجام نیز آمده بود، سخن گفت.

از سوی دیگر، مارکو رویو، وزیر خارجه آمریکا، اعلام کرده بود که دولت دونالد ترامپ آماده است به تهران اجازه دهد برنامه هسته‌ای غیرنظامی داشته باشد، مشروط به اینکه این برنامه تنها به سوخت هسته‌ای وارداتی وابسته باشد.

عباس عراقچی، وزیر خارجه ایران، پیش‌تر گفته بود که در صورت ارائه «خواسته‌های واقع‌بینانه» از سوی آمریکا، امکان توافق وجود دارد. او هم‌چنین بر ضرورت رفع تحریم‌های آمریکا علیه ایران و به رسمیت شناختن حق ایران در غنی‌سازی صلح‌آمیز اورانیوم تأکید کرده بود.

موضوع دوم: برنامه موشکی ایران

علاوه بر مسئله غنی‌سازی، به نظر می‌رسد که برنامه موشکی ایران نیز در مذاکرات مطرح خواهد شد. یک مقام آگاه ایرانی ضمن تایید این خبر، به «رویترز» گفت که ایران برنامه موشکی خود را بزرگ‌ترین مانع در مذاکرات می‌داند، نه غنی‌سازی اورانیوم.

این مسئول ایرانی توضیح داد که مذاکره‌کنندگان ایرانی هفته گذشته پس از ترک ژنوا، بر این باور بودند که آمریکا پذیرفته است که تهران نه برنامه غنی‌سازی خود را به طور کامل تعطیل خواهد کرد و نه تمام اورانیوم غنی‌شده خود را تحویل خواهد داد. با این حال، برنامه موشکی هم‌چنان یک نقطه اختلاف عمده باقی مانده است.

او خاطرنشان کرد: «تنها موضوع اختلافی باقی‌مانده در مذاکرات عمومی و تفاهات دوجانبه، مسأله موشک‌هاست.» این مقام ایرانی تأکید کرد که موضع تهران درباره برنامه موشکی ثابت است و ایران حاضر به ارائه هیچ امتیاز بیش‌تری، فراتر از آنچه در برجام آمده، نیست. به گفته او، توان دفاعی ایران «قابل مذاکره نیست.»

گزارش فایننشال تایمز

کم‌تر از یک ماه پیش از انفجار در بندر رجایی، گزارش‌هایی منتشر شده بود که از ورود کشتی «جیران» به این بندر خبر می‌دادند؛ این کشتی دومین کشتی حامل مواد شیمیایی مرتبط با سوخت موشک بود که از چین راهی ایران شده بودند.

ورود و انبار حدود دو هزار تن سدیم پرکلرات در بندر رجایی بندر عباس باعث شده که سئوالاتی در مورد آنچه شنبه شش اردیبهشت باعث انفجار مهیب در بندر عباس شد شکل بگیرد. مقامات جمهوری اسلامی تایید کرده‌اند که مواد شیمیایی باعث انفجار شده اما هنوز جزئیات بیشتری در این زمینه منتشر نشده و روشن نیست که آیا مواد وارداتی از چین برای تولید سوخت موشک باعث انفجار مهیب شنبه شده است یا خیر.

نشریه نیوزویک، به نقل از وب‌سایت «ماریتایم اگزیکوتیو»، ۱۱ فروردین‌ماه گزارش داده بود که کشتی باری «جیران»، که تحت تحریم‌های آمریکا است، پس از ترک چین، در بندرعباس پهلو گرفته و مظنون به حمل مواد شیمیایی مورد استفاده در تولید سوخت لازم برای موشک‌های سوخت جامد بوده است.

طبق این گزارش، محموله این کشتی شامل سدیم پرکلرات بوده که کاربرد مستقیم در تولید سوخت موشکی دارد.

روزنامه فایننشال تایمز نیز پیش‌تر فاش کرده بود که کشتی‌های «جیران» و «گلبن» هر یک بیش از هزار تن سدیم پرکلرات از چین به ایران منتقل کرده‌اند؛ محموله‌ای که قرار بود به سپاه پاسداران تحویل داده شود.

هم‌زمان، منابع ایران این‌ترنشنال گزارش دادند که کانتینرهای منفجرشده در بندر رجایی متعلق به شرکت بناگستر بوده‌اند؛ شرکتی وابسته به هلدینگ سپهر انرژی که ۱۸ بهمن‌ماه به اتهام همکاری در فروش نفت جمهوری اسلامی، همکاری با برنامه‌های نظامی جمهوری اسلامی و نیز کمک به روسیه در جنگ با اوکراین تحت تحریم آمریکا قرار گرفت.

در حالی که مقام‌های گمرک جمهوری اسلامی منشاء انفجار را وجود کالاهای خطرناک و مواد شیمیایی عنوان کرده‌اند، پرسش‌های بی‌پاسخی درباره ماهیت دقیق محموله‌های انبارشده و نقش احتمالی آن‌ها در این حادثه وجود دارد.

براساس گزارشی که فایننشال تایمز چهارشنبه سوم بهمن منتشر کرد، اطلاعات امنیتی دو کشور غربی نشان می‌دهد دو کشتی با نام‌های «گلبن» و «جیران» با پرچم جمهوری اسلامی، حامل بیش از هزار تن سدیم پرکلرات هستند. از تولید آمونوم پرکلرات استفاده می‌شود که ماده اصلی پیشران جامد موشک‌هاست.

ارتش اسرائیل پس از حملات روز پنجم آبان ۱۴۰۳ به اهدافی در ایران اعلام کرد که کارخانه‌های تولید سوخت جامد موشک را در نزدیکی تهران و غرب ایران نابود کرده است.

این روزنامه به نقل از دو مقام رسمی که نامشان را اعلام نکرد، نوشت که این مقدار سدیم پرکلرات می‌تواند ۹۶۰ تن آمونیوم پرکلرات تولید کند؛ ماده‌ای که ۷۰ درصد پیشران موشک‌های سوخت جامد را تشکیل می‌دهد. به گفته آنها، این میزان آمونیوم پرکلرات می‌تواند ۱۳۰۰ تن پیشران تولید کند که برای سوخت‌رسانی به ۲۶۰ موشک میان‌برد ایرانی مانند «خیبر شکن» یا «حاج قاسم» کافی است.

بر اساس داده‌های سایت ردیابی کشتی «مارین ترافیک»، کشتی «گلبن» چند روزی در نزدیکی جزیره دایشان مستقر بود و روز سه‌شنبه عازم بندرعباس شد. کشتی «جیران» نیز صبح چهارشنبه، سوم بهمن، در ۷۵ کیلومتری جنوب دایشان، در نزدیکی شهر نینگبو در استان ژجیانگ چین، دیده شده است.

مقامات گفتند که نمی‌توانند بگویند آیا دولت چین از این حمل‌ونقل‌ها آگاهی دارد یا خیر. ایالات متحده و متحدانش بارها چین را به حمایت از حکومت‌های ایران و روسیه متهم کرده‌اند.

سفارت چین در واشینگتن، اعلام کرد که از این موضوع آگاه نیست و تاکید کرد که پکن به حفظ صلح و ثبات در خاورمیانه متعهد است و برای حل دیپلماتیک مسئله هسته‌ای ایران تلاش می‌کند.

حق غنی‌سازی اورانیوم یا تعطیلی برنامه هسته‌ای ایران؟

در حالی که مذاکره‌کنندگان ایرانی و آمریکایی برای سومین شنبه پیاپی پشت درهای بسته بر سر برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی کردند، احتمالاً یکی از مهم‌ترین مسائل چالش‌برانگیز در این گفت‌وگوها سرنوشت برنامه غنی‌سازی اورانیوم ایران است.

در هفته‌های گذشته مقام‌های آمریکایی اظهارنظرهای متفاوتی در خصوص توافق مد نظر خود با ایران مطرح کرده‌اند. دونالد ترامپ بارها در صحبت‌های خود تاکید کرده که توافق با ایران می‌تواند بسیار ساده باشد و برای او تنها نکته مهم این است که تهران به سلاح هسته‌ای دست نیابد. در همین راستا استیو ویتکاف هم در گفت‌وگویی با شبکه فاکس نیوز، اظهار داشته بود که ایران نیازی به غنی‌سازی فراتر از ۳/۶۷ درصد ندارد. موضعی که عملاً همان حقوق هسته‌ای را که برجام به ایران داده بود، به رسمیت می‌شناخت.

اما چند روز بعد و در آستانه مذاکرات رم، دفتر ویتکاف در توئیتر در اظهار نظری کاملاً متضاد نوشت که جمهوری اسلامی باید به صورت کامل برنامه هسته‌ای خود را تعطیل کند.

با این حال پس از مذاکرات رم، یک مقام ارشد ایرانی به بورونبوز فارسی گفت که طرف آمریکایی خواسته‌ای مبنی بر تعطیلی غنی‌سازی اورانیوم از ایران نداشته است. عباس عراقچی هم پس از آن گفتگوها تاکید کرد که مذاکرات سازنده و مثبت پی گرفته شده است.

با این حال، در آستانه دور سوم مذاکرات در مسقط، مارکو رویو در اظهار نظری جدید تاکید کرده بود که ایران می‌تواند اورانیوم ۳۰۶۷ درصد را از خارج وارد کند. به این معنا که ایران حق غنی‌سازی اورانیوم نخواهد داشت.

در نتیجه مسئله غنی‌سازی اورانیوم حالا به یکی از اصلی‌ترین مباحث ابتدایی مذاکرات تبدیل شده است. جمهوری اسلامی ایران، همواره تاکید داشته که مسئله حق غنی‌سازی اورانیوم از خطوط قرمز جمهوری اسلامی به شمار می‌رود و گفت‌وگویی بر سر آن ندارد.

هرچند این مسیر تا رسیدن به توافق بسیار چالش‌برانگیز خواهد بود، اما موضوع غنی‌سازی اورانیوم را می‌توان نخستین مسئله بنیادی دانست که در صورتی که بر سر آن اختلافی بین طرفین وجود داشته باشد، چندان نمی‌توان به پیشرفت امیدوارکننده گفت‌وگوها امیدوار بود.

به همین علت، نخستین دور گفت‌وگوها با حضور کارشناسان فنی، می‌تواند بسیار در مسیر آینده توافق احتمالی سرنوشت‌ساز باشد.

اما بعد از گفت‌وگوهای رم، مارکو رویو وزیر امور خارجه آمریکا، در اظهار نظری، تاکید کرده بود که ایران حق غنی‌سازی اورانیوم در داخل کشور را ندارد و باید اورانیوم غنی‌سازی شده را از خارج وارد کند. این در حالی است که مقام‌های ایرانی تاکید دارند، حق غنی‌سازی اورانیوم در داخل کشور، «خط قرمز» جمهوری اسلامی به شمار می‌رود. به همین دلیل مذاکرات امروز در مسقط که نخستین بار است که در آن، هیات‌های کارشناسی با یکدیگر گفت‌وگو می‌کنند، می‌تواند بسیار سرنوشت‌ساز باشد.

عباس عراقچی، وزیر خارجه جمهوری اسلامی، فضای دور سوم مذاکرات میان مقام‌های آمریکایی و ایرانی در عمان را «بسیار جدی‌تر» از مذاکرات هفته‌های گذشته توصیف کرد و گفت که حرکت مذاکرات «خوب» بوده اما هم‌چنان در «موضوعات کلان و جزئیات» اختلافاتی وجود دارد.

عراقچی اظهار داشت که «دو طرف اراده خود را برای پیشرفت نشان دادند، اما برخی مواقع اراده به تنهایی کافی نیست و ممکن است اختلافات به اندازه‌ای جدی باشد که مانع از دستیابی به نتیجه شود.»

او با اشاره به ماهیت اختلافات افزود: «برخی اختلافات جدی است و برخی دیگر پیچیدگی‌های خاص خود را دارد، اما امیدواریم روند مذاکرات به سرعت پیش برود. حرکت تا اینجا خوب بوده است.»

به گفته عراقچی، در جلسه روز شنبه کارشناسان اقتصادی برای نخستین بار حضور داشتند و احتمال دارد از جلسه بعدی کارشناسان انرژی اتنی نیز به تیم مذاکرات اضافه شوند.

او هم‌چنین اعلام کرد که دور بعدی مذاکرات احتمالاً شنبه آینده برگزار خواهد شد و جزئیات و مکان دقیق نشست را طرف عمانی تنظیم خواهد کرد.

عباس عراقچی در پایان با تاکید بر این که نسبت به نتیجه مذاکرات امیدوار است، گفت که این امیدواری «بسیار محتاطانه» است.

یک مقام ارشد دولت ترامپ دور سوم مذاکرات با جمهوری اسلامی در عمان را «مثبت و سازنده» خواند و گفت: «هنوز کارهای زیادی باقی مانده است، اما پیشرفت بیش‌تری در مسیر دستیابی به توافق حاصل شده است.»

این مقام آمریکایی افزود که این دور جدید از گفت‌وگوها به صورت «مستقیم و غیرمستقیم» انجام شده و بیش از چهار ساعت به طول انجامیده است.

او همچنین ضمن قدردانی از مقام‌های عمانی برای «تسهیل» گفت‌وگوها، اعلام کرد که طرف‌ها توافق کرده‌اند به زودی دور جدیدی از مذاکرات را در اروپا برگزار کنند.

با این وجود، خبرگزاری فارس، وابسته به سپاه پاسداران در واکنش به مواضع متناقض علی خامنه‌ای در خصوص مذاکره با آمریکا نوشت: «مغز کلام رهبری این است که همه باید به تکلیف خود عمل کنیم. نباید آن‌جا که نفهمیدیم چرا جاده سیاست پیچید، نظام اسلامی را به انحراف از آرمان‌ها متهم بکنیم.»

خبرگزاری فارس، در واکنش به مواضع علی خامنه‌ای در خصوص مذاکره با آمریکا نوشت: «مغز کلام رهبری این است که همه باید به تکلیف خود عمل کنیم. نباید مسائل پیچیده زمان را ساده‌انگارانه و با تحلیل‌های سطحی وارونه بفهمیم.» این رسانه وابسته به سپاه اضافه کرد: «نبايد آن‌جا که نفهمیدیم چرا جاده سیاست پیچید، نظام اسلامی را به انحراف از آرمان‌ها متهم بکنیم.»

علی خامنه‌ای که پیش از این بارها گفته بود مذاکره با آمریکا «ممنوع» است، روز ۲۶ فروردین ماه ضمن ابراز رضایت از مذاکره با دولت ترامپ در عمان گفت: «قدم‌های اول به خوبی برداشته شده و ممکن است مذاکره نتیجه بدهد.»

خامنه‌ای پیش از این درباره مذاکره با دولت ترامپ گفته بود: «مذاکره با این دولت هوشمندانه، عاقلانه و شرافتمندانه نیست.» محمدجواد لاریجانی، رییس پژوهشگاه دانش‌های بنیادی جمهوری اسلامی گفت: «دشمنان قدرت جمهوری اسلامی و وعده صادق یک و دورا دیده‌اند و حالا وعده صادق سه‌اش هم توی جیب هست.» او ادامه داد: «آن‌ها به این نتیجه رسیدند که یک ایرانی وجود دارد که اگر زیاد اذیتش کنیم کل منطقه را به آشوب می‌کشد.»

محمدجواد لاریجانی، رییس پژوهشگاه دانش‌های بنیادی گفت: «دشمنان قدرت جمهوری اسلامی و وعده صادق یک و دورا دیده‌اند و حالا وعده صادق سه‌اش هم توی جیب هست که هر وقت دوست داشتند، برای‌شان ارسال می‌شود که حظش را ببرند.» او ادامه داد: «آن‌ها به این نتیجه رسیدند که یک ایرانی وجود دارد که اگر زیاد اذیتش کنیم کل منطقه را به آشوب می‌کشد.»

عراقچی، وزیر خارجه جمهوری اسلامی و همراهانش ایران در مسقط

بر اساس توافق هسته‌ای تاریخی که در دوران ریاست‌جمهوری باراک اوباما در سال ۲۰۱۵ حاصل شد، ایران مجاز به غنی‌سازی اورانیوم تا سطح حداکثر ۳/۶۷ درصد و نگهداری ذخایری تا سقف ۳۰۰ کیلوگرم بود. اما پس از آن‌که دونالد ترامپ، در دوره پیشین ریاست‌جمهوری خود در سال ۲۰۱۸ ایالات متحده را از توافق خارج کرد، تهران نیز به تدریج از تعهدات خود عقب‌نشینی کرد. در پی این روند، میزان غنی‌سازی اورانیوم در ایران به ۶۰ درصد افزایش یافت و ذخایر اورانیوم ایران اکنون از ۸۰۰۰ کیلوگرم فراتر رفته است. جمهوری اسلامی ایران، هم‌چنان تأکید دارد که به دنبال برنامه تسلیحات هسته‌ای نیست، اما از کنار گذاشتن کامل فناوری هسته‌ای غیرنظامی خودداری می‌کند.

ایران بر این مسئله پافشاری کرده است که حفظ برنامه غنی‌سازی اورانیوم برایش کلیدی است. با این حال، ویتکاف موضوع را پیچیده‌تر کرده و ابتدا در یک مصاحبه تلویزیونی پیشنهاد داده که ایران می‌تواند اورانیوم را تا سطح ۳/۶۷ درصد غنی کند، اما بعدتر گفته که باید همه غنی‌سازی‌ها متوقف شود. این خواسته که تمامی غنی‌سازی‌ها «باید» متوقف شود، از سوی مارکو روبریو، وزیر خارجه آمریکا، نیز تکرار شده است.

با این حال، به گفته ناظران، در روزهای اخیر نشانه‌هایی از انعطاف‌پذیری از سوی ایران دیده شده است. به نوشته خبرگزاری آلمان، گفته می‌شود تهران آمادگی دارد به الزامات فنی توافق سال ۲۰۱۵ بازگردد و دوربین‌های نظارتی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را در تاسیسات هسته‌ای خود دوباره فعال کند.

دونالد ترامپ، رییس‌جمهور آمریکا، در تازه‌ترین سخنان خود در این مورد گفته است که مذاکرات در بالاترین سطح جریان دارد و توافق می‌تواند میلیارد‌ها دلار برای ایران صرفه‌جویی داشته باشد. او تأکید کرد که تنها هدف، جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای است.

اما در همین حال، در مذاکرات هسته‌ای ایران و آمریکا، برنامه موشکی ایران به گفته یک مقام ایرانی «بزرگ‌ترین مشکل» باقی مانده است. این مقام به رویترز گفت که آمریکا موضع تهران را مبنی بر عدم توقف کامل غنی‌سازی و عدم تحویل تمام ذخایر اورانیوم غنی‌شده را پذیرفته، اما درباره برنامه موشکی اختلاف جدی وجود دارد. در واکنش به این خبر رویترز، اسماعیل بقائی، سخن‌گوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی روز شنبه آن را رد کرد و گفت که «موضوع توان دفاعی و موشکی کشور در مذاکرات غیر مستقیم با آمریکا مطرح نبوده و نیست.»

تصویری از انفجار بندر شهید رجایی

انفجار مهیب در بندر رجایی؛ گمانه‌زنی‌ها درباره علت حادثه

در پی انفجار شدید صبح امروز ۶ اردیبهشت ۱۴۰۴ در بندر رجایی بندرعباس، منابع محلی و مقامات رسمی از خسارت‌های گسترده و انتقال صدها مصدوم به بیمارستان‌ها خبر دادند. بنابر اعلام سخن‌گوی اورژانس، تاکنون بیش از ۵۰۰ نفر مصدوم شده‌اند و به دلیل انتشار گازهای سمی، نیروهای امدادی هنوز امکان نزدیک شدن به مرکز انفجار را نیافته‌اند.

بعدازظهر شنبه ۶ اردیبهشت، چند ساعت بعد از انفجار بزرگی که در بندر «شهید رجایی» بندرعباس رخ داد، خبرگزاری‌های جمهوری اسلامی نوشتند تاکنون ۵۱۶ مصدوم حادثه به بیمارستان منتقل شده‌اند. فعلا شمار کشته‌شدگان پنج نفر اعلام شده است. مقامات جمهوری اسلامی احتمال سهل‌انگاری در انبار کردن مواد آتش‌زا را به‌عنوان علت حادثه مطرح کرده‌اند.

ابعاد حادثه باعث شده که حتی اورژانس شهر شیراز به حالت آماده‌باش درآید. در حالی که برخی شاهدان عینی از فرو ریختن سقف بر سر کارگران سخن گفته‌اند، امکان دارد که شمار قربانیان بیش‌تر از چهار نفر باشد. دلیل انفجار هنوز به درستی معلوم نیست. در ویدئوهای منتشرشده، به نظر می‌رسد که انفجار به‌طور ناگهانی - و نه در پی آتش‌سوزی - در یک انبار رخ داده است.

شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی اعلام کرد که انفجار «ارتباطی با پالایشگاه‌ها و مخازن سوخت و خطوط لوله نفتی مرتبط با این شرکت نداشته است.»

به گفته مسئولان گمرک، محل وقوع حادثه «محوطه کانتینتری سینا در بندر شهید رجایی» بوده که وابسته به سازمان بنادر و دریانوری است. ظاهراً انفجار از برخی کانتینرهای انبارشده در محل نشات گرفته است.

ماموران آتش‌نشانی علت انفجار را «سهل‌انگاری» در نگهداری مواد قابل اشتعال دانسته‌اند. تلویزیون دولتی ایران نیز می‌گوید: «به احتمال زیاد منشأ انفجار از دیوی کالاهای خطرناک و مواد شیمیایی موجود در محوطه بندر بوده است.»

در حالی که مقام‌های رسمی علت حادثه را «انفجار مواد شیمیایی در محوطه دیوی کالاهای خطرناک» عنوان کرده‌اند، برخی گزارش‌های غیررسمی احتمال داده‌اند که این انفجار ممکن است به یکی از محموله‌های سوخت موشکی مربوط باشد که اخیراً از چین وارد بندرعباس شده بود.

بر اساس گزارشی که شبکه سی‌ان‌ان پیش‌تر منتشر کرده بود، در بهمن‌ماه امسال کشتی «گلین» حامل حدود هزار تن پرکرات سدیم - ماده‌ای کلیدی در تولید پیشران جامد موشک‌های بالستیک - وارد آب‌های بندرعباس شده بود. این ماده شیمیایی در صنایع موشکی ایران، به‌ویژه برای موشک‌های خیرشکن و حاج قاسم، کاربرد حیاتی دارد.

این‌دیپندنت فارسی پیش از این دو گزارش در ارتباط با انتقال دو محموله خطرناک سوخت موشک به بندرعباس منتشر کرده بود. گزارش‌های اطلاعاتی حاکی از آن بود که این محموله برای بخش تدارکات سازمان جهاد خودکفایی خریداری شده و ورود آن می‌توانست نشانه بازسازی ظرفیت موشکی ایران پس از حملات اسرائیل باشد. اکنون برخی ناظران احتمال می‌دهند که انفجار مهیب امروز در بندر شهید رجایی ممکن است ناشی از انفجار این محموله حساس بوده باشد.

با این حال، مقامات رسمی هنوز به طور قطعی ارتباطی میان محموله سوخت موشکی و حادثه امروز اعلام نکرده‌اند و گفته‌اند بررسی علت دقیق انفجار در دست انجام است.

گمرک: محوطه دیوی مواد شیمیایی و کالاهای خطرناک منفجر شده است

خبرگزاری ایلنا به نقل از گمرک جمهوری اسلامی نوشت که احتمال زیاد منشا انفجار از دیوی کالاهای خطرناک و مواد شیمیایی موجود در محوطه بندر بوده است.

محل انفجار در محوطه کانتینری سینا در محوطه بندر شهید رجایی و انفجار در شعاع ۲ کیلومتری ساختمان اداری گمرک بوده است. مهرداد حسن‌زاده مدیرکل بحران استان هرمزگان هم به صداوسیما جمهوری اسلامی گفت که انفجار بندر رجایی ناشی از یک کانتینر بوده است اما هنوز مشخص نیست درون کانتینر چه بوده است. او گفت که پیش از این در مورد این کانتینرها و وضعیت ایمنی‌شان هشدار داده بودیم ولی به آن بی‌توجهی شده بود.

تصاویر هوایی از دود سیاه بر فراز شهر

تصاویر هوایی از دود سیاه ناشی از آتش‌سوزی در اسکله رجایی منتشر شده که در آن کانون ستون‌های دود سه نقطه متفاوت با اندکی فاصله از هم است.

مقامات می‌گویند آتش‌سوزی این اسکله در حال حاضر «کنترل» شده است.

خبرگزاری مهر گزارش داد که در حال حاضر «دود غلیظ و سیاهی به سمت شرق بندرعباس در حال گسترش است و احتمالا تا ساعاتی دیگر تمام آسمان شهر را خواهد گرفت و این نشان می‌دهد آتش‌سوزی در بندر رجایی همچنان ادامه دارد.»

انتشار گازهای سمی اجازه نزدیک شدن به محل حادثه را نمی‌دهد

خبرگزاری ایلنا نوشت که بابک محمودی، سرپرست سازمان امداد و نجات جمعیت هلال‌احمر اعلام کرده است سازمان امداد و نجات ۱۱ تیم عملیاتی به محل حادثه اعزام کرده؛ اما نیروهای امدادی هنوز نتوانسته‌اند به محل اصلی حادثه برسند.

او علت حادثه را انفجار مواد شیمیایی در انبارهای محل حادثه عنوان کرد.

در همین حال حسین ظفری، سخنگوی مدیریت بحران نیز در گفت‌وگو با ایلنا گفت که هنوز آماری از کشته‌های حادثه انفجار بندر شهید رجایی وجود ندارد.

او ادامه داد: «آتش‌سوزی هنوز اطفاء نشده و دودی که در محدوده وجود دارد سمی است. سمی بودن این دودها و حجم آتش اجازه نزدیک شدن به منطقه را نمی‌دهد.»

خبرنگار صداوسیما هم از محل انفجار در اسکله بندر شهید رجایی گزارش داد که «صدای چندین انفجار دیگر از بندر شهید رجایی به گوش می‌رسد.»

قشم و بندرعباس لرزیدند

شدت انفجار به حدی بالا بوده که شهر بندرعباس و جزیره قشم هم به لرزه در آمدند. هنوز مشخص نیست که چه تعدادی از کارکنان این بندر در زمان حادثه در محل انفجار بوده‌اند اما طبق گفته تعدادی از کارکنان، احتمالا افراد بسیاری در این حادثه مجروح شده‌اند یا حتی جان باخته‌اند.

خبرگزاری تسنیم وابسته به سپاه پاسداران علت این انفجار را «نامعلوم» ذکر کرد و نوشت که اکنون فعالیت‌های بندر متوقف شده تا اوضاع تحت کنترل نیروهای امنیتی و امدادی قرار گیرد.

این رسانه در ادامه گزارش داد که «نیروهای امدادی و امنیتی به محل انفجار در بندر شهید رجایی رسیده‌اند و تلاش دارند تا اوضاع را کنترل کنند اما هنوز بندر شهید رجایی در وضعیت آشفته‌ای به سر می‌برد.»

بر اساس این گزارش، موج این انفجار به حدی بوده که بیش‌تر ساختمان‌های این بندر را با خسارت بسیار شدید مواجه کرده و تمام خودروها خسارت دیده‌اند و به‌نوعی مچاله شده‌اند.

هم‌چنین خبرگزاری حکومتی فارس نوشت: «این انفجار مهیب در محدوده بندر شهید رجایی رخ داده اما شدت آن به‌حدی بوده است که مردم در بندرعباس و قشم نیز صدای آن را کاملا احساس کرده‌اند.»

پس از انتشار اخبار انفجار و آتش‌سوزی در بندر شهید رجایی، شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران بیانیه‌ای صادر کرد و توضیحاتی داد. در این بیانیه ادعا شده است که «این انفجار ارتباطی با پالایشگاه‌ها و مخازن سوخت و مجموعه پخش و خطوط لوله نفتی مرتبط با این شرکت در آن منطقه نداشته و در حال حاضر بهره‌برداری از تاسیسات واقع در منطقه بندرعباس بدون وقفه در حال انجام است.»

مدیرکل مدیریت بحران هرمزگان نیز با تایید خبر انفجار در بندر شهیدرجایی اعلام کرد که «هنوز علت این موضوع مشخص نیست.»

انتقال خون هرمزگان برای تامین خون مورد نیاز اطلاعیه داد

در پی افزایش شمار مجروحان انفجار بندر رجایی، پایگاه انتقال خون استان هرمزگان برای تامین خون مورد نیاز فراخوان داد. در این اطلاعیه از شهروندان بندرعباسی درخواست شده است برای کمک به تامین خون مورد نیاز مراکز درمانی استان، به‌ویژه گروه‌های خونی منفی به پایگاه انتقال خون استان هرمزگان مراجعه کنند.

این اطلاعیه تاکید کرده که گروه خونی O منفی از اولویت بیش‌تری برخوردار است، اما تمامی گروه‌های خونی مورد نیاز است. بر اساس گزارش‌ها، منشا احتمالی انفجار، دیوی کالاهای خطرناک و مواد شیمیایی در محوطه بندر عنوان شده است. خبرگزاری تسنیم نیز ابتدا علت حادثه را انفجار یک مخزن سوخت به دلایلی نامعلوم اعلام کرد و از اعزام تیم‌های واکنش سریع به منطقه خبر داد؛ خبری که خود بعداً آن را رد کرد.

همچنین برخی گزارش‌ها حاکی از آن است که این انفجار ناشی از منفجر شدن مخزن نگهداری مواد نفتی حساس و اشتعال‌زا متعلق به بخش خصوصی بوده است.

خبرگزاری فارس می‌نویسد که در پی وقوع آتش‌سوزی در بندر رجایی، که به دلیل دمای ۴۰ درجه و انباشت مواد اشتعال‌زا به سرعت گسترش یافت، انفجار بزرگی رخ داد.

این خبرگزاری از استشمام بویی شبیه گوگرد در محل حادثه خبر داده و اعلام کرده است که عوامل مدیریت بحران در حال تخلیه خودروها برای تسهیل امداد رسانی هستند.

۵ کشته و ۵۱۶ مصدوم در حادثه بندر شهید رجایی تا این لحظه

بابک یکتاپرست، سخن‌گوی اورژانس کشور از افزایش تعداد مصدومان انفجار اسکله شهید رجایی به ۵۱۶ نفر خبر داد. وی بیان کرد: ۶۰ مصدوم به بیمارستان شهید محمدی، ۴۵ مصدوم به بیمارستان سیدالشهدا، ۱۶ مصدوم به خاتم‌الانبیاء، ۱۲۰ مصدوم به بیمارستان صاحب‌الزمان و ۴۰ مصدوم به بیمارستان خلیج فارس منتقل شده‌اند. سخن‌گوی اورژانس تأکید کرد: ۹۰ تخت در مراکز درمانی شیراز تخلیه و آماده پذیرش مصدومین احتمالی است. یکتاپرست در خصوص تعداد آمبولانس‌های اعزام شده توضیح داد: تعداد آمبولانس‌ها به ۱۵ دستگاه افزایش پیدا کرد و ۴ دستگاه اتوبوس آمبولانس از لارستان، هرمزگان و فارس اعزام شده است. رییس امداد و نجات هلال احمر نیز از جان باختن ۵ نفر تاکنون در حادثه انفجار بندرعباس خبر داد.

بر اساس این اطلاعاتیه تجهیزات و کمک‌های امدادی و آتش‌نشانی همه شرکت‌های نفتی واقع در منطقه به حالت آماده‌باش و در حال خدمات رسانی برای کمک به مدیریت سانحه یاد شده از سوی سازمان بنادر و دریانوردی هستند.

دود نارنجی چه سرخ‌هایی می‌دهد؟

گزارش‌ها از مشاهده دود غلیظ با رنگ‌های نارنجی و تیره حکایت دارند که گمانه‌زنی‌هایی درباره نوع مواد درگیر در این فاجعه را برانگیخته است. کارشناسان معتقدند رنگ دود می‌تواند سرخ‌های مهمی درباره ترکیبات شیمیایی دخیل در انفجار و پیامدهای زیست‌محیطی آن ارائه دهد.

به گزارش خبرگزاری خیرآنلاین، انفجار مهیب امروز در بندر شهید رجایی بندرعباس، که خسارات گسترده‌ای به بار آورد و صدها نفر را مصدوم کرد، نه تنها به دلیل شدت و ابر قارچی شکل دود، بلکه به خاطر رنگ خاص دود آن مورد توجه قرار گرفته است.

گزارش‌ها از مشاهده دود غلیظ با رنگ‌های نارنجی و تیره حکایت دارند که گمانه‌زنی‌هایی درباره نوع مواد درگیر در این فاجعه را برانگیخته است. کارشناسان معتقدند رنگ دود می‌تواند سرخ‌های مهمی درباره ترکیبات شیمیایی دخیل در انفجار و پیامدهای زیست‌محیطی آن ارائه دهد.

رنگ دود در انفجارها نتیجه ترکیب مواد سوخته شده، دمای احتراق، و شرایط محیطی است. به گفته متخصصان شیمی و فیزیک انفجار: دود سیاه معمولاً از احتراق ناقص مواد کربنی مانند پلاستیک، لاستیک، یا محصولات پتروشیمی ناشی می‌شود، که به دلیل کمبود اکسیژن، دوده فراوانی تولید می‌کند.

دود سفید یا خاکستری روشن، نشان‌دهنده احتراق کامل‌تر یا حضور مواد معدنی و بخار آب است.

دود نارنجی یا قرمز اغلب به تشکیل اکسیدهای نیتروژن (NOX) در اثر انفجار مواد نیترات‌دار، مانند نیترات آمونیوم، اشاره دارد.

دود زرد یا سبز نیز می‌تواند نشانه وجود ترکیبات کلر یا گوگرد باشد، که هر دو برای سلامتی و محیط زیست خطرناک هستند.

در انفجار بندر شهید رجایی، تصاویر و گزارش‌های اولیه حاکی از دود غلیظ با ته‌رنگ نارنجی و تیره است.

این ویژگی‌ها ادعاهایی درباره شباهت با انفجار بندر بیروت در سال ۲۰۲۰ که ناشی از نیترات آمونیوم بود، ایجاد کرده و برخی کاربران شبکه‌های اجتماعی چنین ادعایی را نشر و بازنشر کرده‌اند.

با این حال، مقامات رسمی، از جمله مدیر روابط عمومی شرکت بناگستر و گزارش‌های صداوسیما، شایعات درباره وجود آمونیاک یا نیترات آمونیوم را تکذیب کرده‌اند. گمرک ایران اعلام کرده که انفجار در محوطه کانتینری رخ داده و احتمالاً به دپوی کالاهای خطرناک یا مواد شیمیایی مربوط است، اما نوع دقیق مواد هنوز مشخص نشده است.

رنگ نارنجی دود، که در برخی تصاویر انفجار دیده شده، می‌تواند به حضور ترکیبات نیتروژن‌دار یا مواد صنعتی مانند رنگ‌ها و رزین‌ها اشاره داشته باشد. نیترات آمونیوم، ماده‌ای که در انفجار بیروت دود نارنجی تولید کرد، به دلیل تشکیل اکسیدهای نیتروژن در دمای بالا چنین رنگی ایجاد می‌کند.

با این حال، دود تیره و غلیظ گزارش شده نیز احتمال سوختن پلاستیک‌ها، محصولات پتروشیمی، یا دیگر مواد قابل‌اشتعال موجود در کانتینرها را تقویت می‌کند. وجود دود تیره می‌تواند نتیجه احتراق ناقص در محیطی با اکسیژن محدود باشد، که در آتش‌سوزی‌های صنعتی رایج است.

خبر آنالاین می‌نویسد: کارشناسان هشدار داده‌اند که صرف‌نظر از نوع ماده، دود ناشی از انفجارهای شیمیایی می‌تواند حاوی ذرات معلق خطرناک باشد که سلامت ساکنان محلی را تهدید می‌کند. اگر ترکیبات کلر، گوگرد، یا نیتروژن در دود حضور داشته باشند، اثرات تنفسی و زیست‌محیطی جدی، مانند آلودگی هوا یا باران اسیدی، محتمل است. به همین دلیل، پایش کیفیت هوا و بررسی بقایای انفجار برای شناسایی ترکیبات شیمیایی ضروری است.

مقام اسرائیلی: این کشور در انفجار بندر شهید رجایی دست نداشته

هم‌زمانی انفجار در بندر شهید رجایی و مذاکرات هسته‌ای، به گمانه‌زنی‌هایی درباره احتمال دست داشتن اسرائیل در این انفجار دامن زد. اما کانال ۱۲ اسرائیل به نقل از یک مقام این کشور گزارش داد که اسرائیل در این انفجار هیچ نقشی نداشته است. به گزارش بی‌بی‌سی بندر شهید رجایی پیش از این در سال ۲۰۲۰ هدف حملات سایبری اسرائیل قرار گرفته بود. آن حملات از نظر مقام‌های ایرانی چندان جدی گرفته نشد و موجب شد تا برای ساعاتی در این بندر مهم ایران، هرج و مرج حاکم شود و نقل و انتقال کالا به تاخیر بیافتد.

این‌بار گمانه‌زنی‌ها در ارتباط با محموله‌هایی بوده که به نوشته برخی رسانه‌های آمریکایی، از کشور چین به ایران ارسال شده‌اند. گفته شده که این محموله‌ها حاوی مواد شیمیایی مورد نظر برای تولید سوخت موشک‌های بالستیک بوده است. گزارش تایید شده‌ای وجود ندارد که نشان بدهد انبارهای چنین موادی در بندر شهید رجایی وجود داشته‌اند. هفته گذشته که گزارش‌هایی درباره تونل‌های اطراف برخی تاسیسات هسته‌ای ایران منتشر شد، عباس عراقچی، وزیر خارجه ایران کشور اسرائیل را متهم کرد که با انتشار گزارش‌های دروغ به دنبال ضربه زدن به روند مذاکرات هسته‌ای است. خبرگزاری رویترز نوشته است: هنگامی که از ارتش اسرائیل یا دفتر نخست‌وزیر بنیامین نتانیاهو خواسته شد در مورد اینکه آیا اسرائیل به نحوی در انفجار روز شنبه دست داشته است یا خیر، هیچ اظهارنظری ارائه نشد.

کشتی مشکوک به حمل مواد شیمیایی مورد نیاز موشک

ماه گذشته گزارش‌هایی منتشر شده بود که از ورود یک کشتی مشکوک به این بندر خبر می‌داد. نشریه نیوزویک گزارش داده بود کشتی باری «جیران» که از سوی آمریکا تحریم شده، پس از ترک چین، در بندرعباس پهلو گرفته و مظنون به حمل مواد شیمیایی مورد استفاده در تولید موشک‌های سوخت جامد بوده است.

بر اساس این گزارش، محموله این کشتی شامل سدیم پرکلرات بوده که کاربرد مستقیم در تولید سوخت موشکی دارد. به گزارش آسوشیتدپرس، این انفجار که در یکی از بنادر اصلی ایران رخ داد، به گفته منابع امنیتی، با محموله‌های سوخت موشک سپاه پاسداران مرتبط است. طبق اعلام آمبری، این سوخت برای تکمیل ذخایر موشکی سپاه پس از حملات اخیر به اسرائیل در جریان جنگ غزه در نظر گرفته شده بود. این محموله بخشی از انتقالاتی بود که نخستین بار توسط فایننشال تایمز در ماه ژانویه فاش شد و از چین به ایران ارسال شده بود.

نتیجه‌گیری

ظاهراً روند مذاکرات ایران و آمریکا ادامه خواهد یافت. اما آیا طرفین به خواسته‌های خود خواهند رسید؟ یا کار به جنگ احتمالی منجر خواهد شد؟ با این حال، هنوز مشخص نیست تکلیف حدود ۱۷ هزار دستگاه سانتریفیوژ ایران که مهم‌ترین بخش زیرساخت غنی‌سازی کشور محسوب می‌شوند، چه خواهد شد. این ماشین‌ها توانایی رساندن سطح غنی‌سازی به ۹۰ درصد (درجه تسلیحاتی) را دارند. طبق برجام، ایران مجاز بود تا ۱۰ سال فقط پنج هزار سانتریفیوژ فعال داشته باشد و حدود هفت هزار و ۵۰۰ دستگاه را در انبار نگه دارد. این محدودیت که ایران از مدت‌ها پیش آن را نقض کرده، طبق توافق اولیه، در سال ۲۰۲۵ پایان می‌یابد. از زمان خروج آمریکا از برجام، جمهوری اسلامی نه تنها شمار سانتریفیوژهای فعال خود را افزایش داده بلکه مدل‌های پیشرفته‌تری را نیز وارد مدار کرده است. اگر جمهوری اسلامی ایران بتواند بخش قابل‌توجهی از این تجهیزات را حفظ کند، امکان بازگشت سریع به غنی‌سازی سطح بالا برایش محفوظ می‌ماند.

اما آن‌جا که به انفجار هولناک بندر رجایی شهر برمی‌گردد این بندر نقش کلیدی در تجارت و حمل‌ونقل دریایی ایران ایفا می‌کند. بیش از ۵۰ پایانه و محوطه نگه‌داری کالا با راهبری بخش خصوصی در آن فعالیت می‌کنند و ۷۰ درصد ترانزیت کالا، ۵۸ درصد عملیات غیرنفتی، ۴۳ درصد عملیات نفتی و ۸۵ درصد از عملیات کانتینری در سطح کل بنادر ایران در این بندر انجام می‌شود. علت دقیق حادثه هنوز مشخص نیست اما به گفته مدیرکل مدیریت بحران استان هرمزگان، بر اثر انفجار تعدادی کانتینر دپو شده در بندر شهید رجایی بندرعباس، بخشی از محوطه کانتینری سینا، وابسته به سازمان بنادر و دریانوردی، دچار آسیب شده است. دولت جمهوری اسلامی، استاندار هرمزگان و مدیرکل مدیریت بحران این استان را به‌عنوان «سخن‌گویان و منابع رسمی، مطلع و مورد تایید دولت» در مورد حادثه انفجار در بندر رجایی معرفی کرد.

وقوع انفجاری مهیب در بندر رجایی ایران موجب زخمی شدن دست کم ۵۱۶ نفر شد. هم‌چنین رییس سازمان امداد و نجات ایران اعلام کرد که تاکنون فوت ۵ نفر در این حادثه تایید شده است.

علت دقیق انفجار در بندر رجایی هنوز به طور دقیق مشخص نیست، اما چند سناریو از سوی مسئولان مرتبط در حال بررسی است. مسئولان و رسانه‌های حکومتی هر کدام آهنگ خود را می‌زنند.

به گزارش خبرگزاری میزان، انفجار ناشی از یک یا چند کانتینر بوده است، اما هنوز مشخص نیست درون کانتینر چه بوده است. بنا بر این گزارش، به احتمال زیاد منشأ انفجار از دپوی کالاهای خطرناک و مواد شیمیایی موجود در محوطه بندر بوده است.

در حالی که خبرگزاری تسنیم نوشته است: «محل انفجار در بندر رجایی یک ساختمان اداری بوده و هنوز علت اصلی آن مشخص نیست.»

خبرگزاری تسنیم پیش‌تر گزارش داده بود که محل این حادثه در یک ساختمان اداری بوده است. این خبرگزاری به نقل از مسئولان مرتبط گزارش داد که احتمالاً این حادثه ناشی از انفجار تانکر سوخت در شمال اسکله بوده است.

براساس گزارش خبرنگار تسنیم، «موج انفجار به حدی شدید بوده که یک ساختمان اداری را کاملاً نابود کرده و بسیاری از خودروها در این منطقه مجاله شده است.»

هم‌زمان، دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و حکومتی با انتشار اطلاعیه‌های پی‌درپی در مورد گمانه‌زنی درباره علت حریق و انفجار و اطلاع‌رسانی غیررسمی درباره ابعاد این حادثه هشدار می‌دهند.

دادستانی کل ایران نیز کاربران فضای مجازی را تهدید کرد که در صورت «انتشار محتوای خلاف واقع، نشر اکاذیب و توهین» با آنان برخورد خواهد کرد.

علت دقیق انفجار در بندر رجایی هنوز به طور دقیق مشخص نیست، اما چند سناریو از سوی مسئولان مرتبط در حال بررسی است.

تصاویر منتشر شده در شبکه‌های اجتماعی از لحظه انفجار در بندر رجایی، ستون‌های دود سرخ‌رنگی را نشان می‌دهد که به گفته کارشناسان، به نقش داشتن ترکیبات شیمیایی در حادثه اشاره دارد. این فاجعه بار دیگر ماهیت ضد‌مردمی جمهوری اسلامی ایران و بی‌اعتنایی آن به جان مردم را آشکار کرده است.

شنبه ششم اردیبهشت ۱۴۰۴ - بیست و ششم آوریل ۲۰۲۵